RICHARD BACH

Pescăruşul Jonathan Livingston

Adevăratului pescăruş Jonathan, care trăieşte în noi toţi.

PARTEA ÎNTÂI

Era dimineaţa şi un soare proaspăt, de aur, strălucea peste clipocitul mării domoale.

La o milă de ţărm, o barcă de pescari legase prietenie cu apa, iar chemarea pentru Breakfast Flock (numele prin care autorul indică organizarea stolului în vederea obţinerii hranei de dimineaţă) scânteiase în aer până când apăru un stol de o mie de pescăruşi care încercau, zvâcnind şi zbătându-se, să obţină câteva firimituri de hrană. Începea o nouă zi de muncă.

Dar departe şi singur, străin de orice barcă şi ţărm, Pescăruşul Jonathan Livingston exersa. La trei sute de picioare înălţime el îşi coborî picioarele palmate. Îşi ridică ciocul străduindu-se să-şi menţină cu greutate aripile într-un arc dureros.

Aceasta îi îngăduia să zboare nespus de încet şi acum el încetinise până ce vântul îi devenea doar o şoaptă în obraz, iar oceanul stătea neclintit sub el. Îşi îngusta ochii într-o concentrare cumplită, îşi ţinea răsuflarea, îşi acorda aripile...

încă,...încă puţin. Penele i se zburliră, se afla în limita de viteză şi căzu.

Pescăruşii, după cum ştim nu ating niciodată acest prag. A se poticni în zbor este pentru ei ruşine şi mare ocară.

Dar Pescăruşul Jonathan Livingston, fără a se ruşina, îşi întinse din nou aripile în arcul acela tremurător, - mai încet, şi mai încet şi poticnindu-se din nou - nu era o pasăre ca oricare.

Cei mai mulţi pescăruşi nu căutau să înveţe decât elementele de bază ale zborului - cum să ajungă de pe mal până la hrană şi invers. Pentru cei mai mulţi pescăruşi nu zborul contează, ci hrana. Mai mult decât orice pe lume, pescăruşului Jonathan Livingston îi plăcea să zboare.

Acest fel de a gândi, observase şi el, nu este deloc mijlocul prin care să devină popular printre celelalte păsări. Chiar şi părinţii lui se îngroziseră văzând că Jonathan îşi petrecea zile întregi de unul singur, făcând sute de planări joase, exersând.

Nu ştia de ce, dar când zbura deasupra apei, la altitudini mai joase decât jumătate din întinderea aripilor sale, putea să stea în aer mai mult, cu mai multă uşurinţă. Plutirile lui nu se mai

încheiau cu obişnuita cădere în picioare care împroşca marea, ci cu un lung siaj orizontal, în care atingea suprafaţa cu picioarele strânse aerodinamic pe lângă corp. Când îşi începuse glisadele aterizând cu picioarele sus pe plajă străbătând apoi cu pasul lungimea glisadei sale-n nisip, părinţii lui se îngroziseră şi mai mult.

- De ce, Jon, de ce? - îl întreba mama lui. De ce-ţi vine atât de greu să fii la fel cu ceilalţi din stol, Jon? De ce nu laşi pelicanii sau albatroşii să zboare aşa de jos? De ce nu mănânci? Fiule, ai ajuns numai piele şi os?

- Nu-mi pasă că am ajuns numai pene şi os, mami. Vreau să ştiu ce pot realiza în văzduh şi ce nu. Atâta tot. Vreau să ştiu.

- Ascultă Jon, i-a spus tatăl său, nu fără blândeţe, - iarna nu e prea departe, bărcile or să fie puţine, iar peştele de la suprafaţă va înnota mai la fund. Dacă tot vrei să înveţi, învaţă despre hrană şi cum se obţine. Povestea asta cu zborul e bună, nu zic nu, dar nu poţi să te hrăneşti cu glisade, o ştii şi tu. Nu uita că zbori ca să te hrăneşti.

Supus Jonathan a încuviinţat. Zilele următoare a încercat să se poarte ca ceilalţi pescăruşi; a încercat într-adevăr, ţipând şi luptând cot la cot cu stolul, pe lângă diguri şi bărci de pescuit, plonjând după resturi de peşte şi pâine. Dar nu a reuşit deloc.

Nu are nici un rost, se gândea el, scăpând intenţionat un mic hering - obţinut cu multă greutate, drept în gura unui pescăruş bătrân şi flămând care-l fugărea. Mai bine mi-aş petrece timpul ăsta învăţând cum să zbor. Sunt atâtea lucruri de învăţat.

N-a trecut mult şi pescăruşul Jonathan era din nou singur, departe, pe mare flămând, fericit, învăţând.

Îl preocupa viteza şi după o săptămână de exerciţiu ştia, despre viteză, mai multe lucruri decât cel mai rapid pescăruş în viaţă.

La o mie de picioare, dând din aripi cu toată puterea, s-a angajat într-un picaj vertical ameţitor, şi astfel şi-a dat seama de ce pescăruşii nu se lansează-n picaj. La numai şase secunde atinsese 70 mile pe oră, viteză la care dacă-ţi ridici aripile îţi pierzi echilibrul.

De fiecare dată i se întâmpla aşa. Deşi era prudent, deşi se folosea de întreaga îndemânare, la viteze foarte mari îşi pierdea controlul.

Se înălţa la o mie de picioare. La început cu toată puterea drept înainte, apoi îşi lua avânt, dând din aripi, şi-şi dădea drumul vertical. Atunci, de fiecare dată, aripa stângă i se bloca la ridicare, el se răsucea violent spre stânga. Îşi oprea şi aripa dreaptă ca să se redreseze şi ţâşnea ca focul dintr-o vrilă sălbatică spre dreapta.

Nu putea să se concentreze îndeajuns când îşi ridica aripile. De zece ori a încercat şi tot de zece ori, - zburând cu 70 de mile pe oră - a explodat într-o masă învolburată de pene, fără control, prăbuşindu-se în apă.

Secretul, îşi spunea el apoi, ud leoarcă, este să-ţi ţii aripile nemişcate la viteze mari - să dai din aripi până atingi 50 de mile şi apoi să le ţii nemişcate.

A încercat din nou, de la 2000 picioare înălţime, rostogolindu-se în picaj, cu ciocul drept în jos, cu aripile întinse şi nemişcate din clipa în care a depăşit 50 de mile pe oră. I-a trebuit o forţă teribilă, dar a izbutit. În zece secunde a atins peste 90 de mile pe oră. Jonathan stabilise recordul mondial de viteză pentru pescăruşi.

Dar victoria a fost de scurtă durată. În clipa în care a început redresarea, în clipa în care şi-a schimbat unghiul aripilor, a căzut în acelaşi dezechilibru cumplit, care la 90 mile pe oră l-a izbit cu puterea dinamitei. Pescăruşul Jonathan a explodat între cer şi pământ şi s-a izbit de apă, tare ca piatra.

Când şi-a revenit era noaptea târziu, iar el plutea în lumina lunii pe suprafaţa oceanului. Aripile-i erau zgrunţuroase de plumb, dar greutatea insuccesului atârna şi mai greu pe umerii lui. Îşi dorea, vlăguit ca această greutate să-l tragă încet la fund, să pună capăt la toate.

Pe când se scufunda uşor, o voce seacă, stranie se ridică din lăuntrul lui. N-am ce să fac, sunt un pescăruş. Sunt mărginit prin însăşi natura mea. Dacă aş fi învăţat atât de multe despre zbor, aş avea în cap diagrame, nu creier. Dacă m-aş fi născut să zbor cu viteză, aş avea aripi scurte ca şoimul şi m-aş hrăni cu şoareci în loc de peşti. Avea dreptate tata. Trebuie să uit astea. Trebuie să mă întorc acasă la stol şi să fiu mulţumit cu ceea ce sunt, un biet pescăruş mărginit.

Vocea se stinse, şi Jonathan aprobă.

Noaptea locul pescăruşului e pe mal, şi din clipa aceea el jură

că va deveni un pescăruş normal. Aşa toată lumea va fi mulţumită.

Se desprinse cu greu de apa întunecată şi zbură către ţărm, mulţumit de ceea ce învăţase despre zborul jos care uşurează munca.

Nu, şi-a spus. Am terminat cu ceea ce am fost, s-a terminat cu tot ce-am învăţat. Sunt un pescăruş ca oricare alt pescăruş, şi voi zbura ca un pescăruş de rând. S-a ridicat cu greu până la o sută de picioare, şi a dat cu putere din aripi, grăbindu-se spre ţărm.

Hotărârea de a se comporta ca oricare alt pescăruş din stol îl făcea fericit. Nu va mai avea nici o legătură cu forţa care-l îndemnase să înveţe, nu va mai cunoaşte nici ispita, nici înfrângerea. Şi era atât de bine să nu se mai gândească la nimic şi să zboare prin întuneric, către luminile de pe plajă.

INTUNERIC! Vocea seacă scrâşni alarmată. Pescăruşii nu zboară niciodată pe întuneric!

Jonathan nu i-a dat ascultare. E atât de bine, îşi spunea. Luna şi luminile care licăreau pe apă, aruncând mici reflexe din noapte, iar în jur atâta linişte, atâta nemişcare…

Coboară. Pescăruşii nu zboară niciodată pe întuneric. Dacă ai fi fost născut să zbori pe întuneric, ai avea ochi de bufniţă. Ai avea diagrame în loc de creier. Ai avea aripile scurte ale şoimului.

Acolo, în noapte, la o înălţime de 100 de picioare, Pescăruşul Jonathan clipi. Dispăruseră toate, şi hotărârile lui şi durerea.

Aripile scurte. A ripile scurte ale şoimului.

Iată răspunsul. Ce prost am fost. Am nevoie de nişte aripioare minuscule, trebuie să-mi îndoi aripile şi să zbor numai cu vârful lor. Aripi scurte.

Se înălţa la 2000 de picioare deasupra apei învolburate şi, fără să se mai gândească la insucces sau la moarte, îşi strânse aripile pe lângă corp, îşi întinse numai vârfurile lor, pumnale întinse şi ascuţite, şi se lăsă într-o cădere verticală.

Vântul îi huruia monstruos în cap. 70 de mile pe oră, 90, 100, şi mai repede, cu o zvâcnire a aripilor, abia simţită se redresă din nou. Zbură ca o ghiulea cenuşie de tun sub lumina lunii. Era cuprins de fericire. 140 de mile pe oră. Iar controlul, perfect. Dacă aş plonja de la 5000 de picioare în loc de 2000, mă întreb oare cât de repede…

Jurământul de mai înainte fusese uitat. Pierise odată cu vântul.

Şi totuşi nu se simţea vinovat că nu se ţinuse de cuvânt. Asemenea făgăduieli sunt pentru pescăruşii de rând. Dar el, care a atins măiestria, nu are nevoie de asemenea jurăminte.

La răsăritul soarelui, Pescăruşul Jonathan exersa din nou. De la înălţimea de 5000 de picioare, bărcile de pescari păreau mici puncte pe suprafaţa albastră a apei. Breakfast Flock era un nor de praf care se rotea.

Era viu, cuprins de plăcere, mândru că îşi stăpânea frica. Atunci, fără ceremonie, îşi strânse aripile, întinzându-şi numai vârfurile scurte şi ascuţite şi plonjă în apă. După ce trecu de 4000 de picioare, atinse viteza maximă; vântul era un zid puternic de sunet. Nu mai putea mări viteza. Zbură drept în sus, cu 214 mile pe oră. A înghiţit în gol, ştiind că dacă i s-ar desface aripile la o asemenea viteză s-ar transforma într-un milion de firimituri de pescăruş. Dar viteza era putere, viteza era bucurie, viteza era frumuseţe pură.

Începu redresarea la o mie de picioare, iar vârfurile aripilor tremurau şi vuiau înăbuşit în vântul acela cumplit, barca şi mulţimea de pescăruşi se clătinau şi veneau cu iuţeală de meteori, chiar în întâmpinarea lui.

Nu se putea opri, nici măcar nu ştia cum să întoarcă la viteza asta.

Ciocnirea însemna moarte fulgerătoare.

Aşa că închise ochii.

În dimineaţa aceea, îndată după răsăritul soarelui, Pescăruşul Jonathan a trecut ca o săgeată prin Breakfast Flock, depăşind 212 mile pe oră, cu ochii închişi, într-un uriaş ţipăt vâjâitor de vânt şi de pene. Norocul i-a zâmbit şi de data aceasta, nimeni nu a fost omorât.

Când şi-a ridicat ciocul spre cer, încă mai gonea cu o sută şaizeci de mile pe oră. Când a coborât la 20 de mile pe oră şi a desfăcut din nou aripile, barca părea o firimitură pe apă, la 4000 de picioare sub el.

Gândul l-a dus la triumf. Viteza maximă. Un pescăruş zburând cu 214 mile pe oră. Era un record, cea mai mare clipă în istoria Stolului; în acea clipă în faţa lui s-a deschis o nouă eră. Zburând spre locul pustiu unde exersa, strângându-şi aripioarele pentru picaj de la înălţime de 6000 de picioare, s-a hotărât deodată să studieze cum să se întoarcă.

A descoperit că o singură pană din vârful cozii, mişcându-se mai puţin de un centimetru, provoca la viteze mari o întoarcere corectă, dar fulgerătoare. Înainte de a învăţa aceasta, descoperise oricum că, dacă mişca mai multe pene la o asemenea viteză, se rostogolea ca un glonte... şi astfel Jonathan realiza primele exerciţii de acrobatică aeriană ale unui pescăruş pe Pământ.

În ziua aceea, nu şi-a pierdut vremea în conversaţii cu alţi pescăruşi, ci a zburat fără întrerupere până după apusul soarelui. A descoperit lupingul, tonoul lent, tonoul stins, buntul pescăruşului, roata.

Când Pescăruşul Jonathan s-a întors la Stol, pe plajă era noapte târziu. Se simţea ameţit şi grozav de obosit. Totuşi, îmbătat de plăcere, mai făcu un luping la aterizare, însoţit de un tonou rapid, chiar înainte de a lua contact cu solul. Când vor auzi de recordul meu, se gândea el, vor înnebuni de fericire. Viaţa are o altă semnificaţie acum. În locul zborului nostru istovitor până la bărcile de pescari şi înapoi, iată adevărata noimă a vieţii. Ne putem ridica noi înşine din ignoranţă, putem deveni noi înşine fiinţe ale perfecţiunii, inteligenţei şi talentului. Putem fi liberi. Putem să explorăm zborul.

Îi stăteau în faţă ani cântând şi strălucind de promisiuni.

Când ateriză, pescăruşii erau adunaţi în Consiliu; parcă se adunaseră mai demult. De fapt aşteptau.

- Pescăruşul Jonathan Livingston. În Centru.

- Cuvintele Bătrânului vibrau de o adâncă solemnitate. În Centru înseamnă fie ocară, fie onoare. Când se alegeau cei mai importanţi conducători ai pescăruşilor, aceştia erau chemaţi în Centru pentru Onoare. Cu siguranţă, se gândi el, Breakfast Flock a urmărit recordul meu de azi dimineaţă. Dar eu nu am nevoie de onoruri. Nu vreau să fiu conducător. Vreau doar să le împărtăşesc experienţa mea, să le arăt orizonturile care ni se deschid nouă, pescăruşilor. Păşi în faţă.

- Pescăruş Johan Livingston - spuse bătrânul, - în Centru pentru Ocară, în văzul tuturor pescăruşilor - - …pentru cumplita sa nesăbuinţă, - intonă vocea solemnă, - pentru violarea demnităţii şi tradiţiilor pescăruşilor…

A fi chemat în centru pentru ocară însemna alungarea din obşte şi exilarea pe Stâncile Îndepărtate.

-...într-o zi, Pescăruş Jonathan Livingston vei înţelege că orice nesăbuinţă e fără rost. Viaţa este necunoscutul şi incognoscibilul; noi am fost aduşi pe lume ca să mâncăm şi să supravieţuim cât mai mult.

Un pescăruş nu are voie să replice în faţa consiliului, dar vocea lui Jonathan se auzi;

- Nesăbuinţă? Fraţilor, - strigă el. Oare un pescăruş care descoperă şi urmează un ţel în viaţă este nesăbuit? Mii de ani ne-am zbătut să obţinem peşte; acum raţiunea vieţii noastre e alta - să ne desăvârşim, să explorăm, să fim liberi. Mai daţi-mi o şansă, lăsaţi-mă să vă arăt ce-am descoperit...

Stolul era parcă de piatră.

- Frăţia noastră a încetat, au intonat pescăruşii într-un singur glas şi, astupându-şi urechile, i-au întors spatele.

Pescăruşul Jonathan şi-a petrecut zilele singur, zburând dincolo de Stâncile Îndepărtate. Singura lui suferinţă nu era singurătatea, ci faptul că ceilalţi păescăruşi nu vroiau să creadă în strălucriea zborului care-i aştepta, nu vroiau să deschidă ochii şi să vadă.

În fiecare zi se desăvârşise mai mult. Deprinsese, de pildă, că picajul aerodinamic de mare viteză îl făcea să ajungă la peştele rar şi gustos care se găsea în bancuri la zece picioare adâncime; nu mai avea nevoie de pescari şi de resturile de pâine pentru a supravieţui. Deprinsese să doarmă în văzduh, plutind noaptea pe vântul care bătea dinspre ţărm, acoperind o sută de mile de la apusul până la răsăritul soarelui. Graţie aceluiaşi control interior, zbura prin pâcla deasă a mării, şi se ridica deasupra ei spre vămile clare, orbitoare... în timp ce toţi ceilalţi pescăruşi aşteptau pe pământ, umiliţi de ceaţă şi ploaie. Deprinsese să înainteze mai mult peste uscat, călare pe vântul puternic, şi să se hrănească acolo cu delicate insecte.

Ceea ce visase cândva pentru Stol, câştiga acum doar pentru el; îşi desăvârşise zborul şi nu regreta preţul pe care îl plătise. Jonathan descoperea că pescăruşii trăiesc atât de puţin din cauza plictiselii, fricii şi mâniei, că acestea odată alungate din minte, viaţa lui era lungă şi frumoasă.

Veniră în amurg, şi-l găsiră liniştit şi solidar pe cerul mult iubit.

Cei doi pescăruşi care-şi făcuseră apariţia erau curaţi ca lumina stelelor. Lumina pe care o răspândeau în înaltul cerului de

noapte era blândă şi prietenoasă. Dar mai frumos ca orice era îndemânarea cu care zburau, bătând aripile la aceeasi distanţă de el.

Fără să le spună vreun cuvânt, Jonathan i-a supus probei sale de zbor, aceea pe care nici un pescăruş nu o trecuse vreodată. Şi-a răsucit aripile, a încetinit zborul până la limită. Cele două păsări luminoase au încetinit şi ele, lin, păstrându-şi simetric poziţia. Zborul încet nu le era străin.

Şi-a strâns aripile, a făcut un tonou, şi s-a angajat într-un picaj, la o sută nouăzeci de mile pe oră. Ei au plonjat împreună cu el, în formaţie perfectă.

În sfârşit, a trecut, din viteză, într-un tonou încetinit, pe verticală. Zâmbind, ei s-au rostogolit odată cu el.

A revenit la zborul orizontal şi, după câteva minute de tăcere a vorbit.

- De acord, cine sunteţi voi?

- Suntem din stolul tău, Jonathan. Suntem fraţii tăi.

Cuvintele lor sunau ferm şi liniştit.

- Am venit să te luăm acasă.

- Nu am casă, nu am stol. Sunt un Proscris. Iar acum zburăm peste Ofeat Mountain West. De aici, trupul ăsta al meu se mai poate ridica doar câteva sute de picioare.

- Ba se poate mai mult, Jonathan. Pentru că te-ai desăvârşit. Ai terminat o şcoală, acum e timpul să începi o alta.

În acel moment, înţelegerea care pâlpâise în el toată viaţa, se aprinse. Aveau dreptate. Putea să zboare mai sus şi era vremea să se întoarcă acasă.

Aruncă o ultimă privire cerului, minunata întindere argintie unde învăţase atâtea lucruri.

- Sunt gata, spuse el într-un sfârşit.

Şi pescăruşul Jonathan Livingston se înălţă, împreună cu cei doi pescăruşi scânteind ca stelele şi dispărură cu toţii în întunericul deplin al cerului.

PARTEA A DOUA

- Iată dar şi paradisul, se gândea el şi zâmbea. Nu prea se cuvine să critici paradisul tocmai când te îndrepţi spre el.

Pe măsură ce se înălţa de la pământ, pe deasupra norilor, în formaţie strânsă cu cei doi pescăruşi, vedea cum propriul său trup începea să strălucească. E adevărat, se afla acolo acelaşi

tânăr Pescăruş Jonathan, care trăise totdeauna, numai că aspectul exterior se schimbase.

Era tot un trup de pescăruş, dar care începea acum să zboare mult mai bine ca înainte. Ei, se gândea el, cu jumătate de efort am să zbor de două ori mai iute şi o să-mi dublez recordul celor mai bune zile ale mele de pe Pământ.

Penele i se făcuseră albe şi strălucitoare, iar aripile-i erau netede şi fără cusur ca nişte foi de argint şlefuit, începu să le pună la încercare cu voluptate, pulsând vigoare în aripile acelea noi.

La 250 de mile pe oră, simţi că se apropie de viteza maximă pe orizontală. La 273 mile pe oră i se păru că nu poate zbura mai repede; o uşoară dezamăgire. Deci chiar acest trup nou îşi avea limitele lui şi deşi zbura mult mai iute ca înainte, exista totuşi o limita de viteză pe care cu greu ar fi putut-o depăşi. În paradis, se gândea el, nu ar trebui să existe limite.

Norii se desfăcură, cei doi însoţitori îi strigară, „Noroc la coborâre Jonathan” şi dispărură fără urmă.

Plutea deasupra mării, spre un ţărm crestat, rari pescăruşi aduceau peştele prins pe stânci. Mai încolo, spre nord, zburau alţi câţiva. Privelişti noi, gânduri noi, întrebări noi. De ce atât de puţini pescăruşi? Paradisul ar trebui să fie înţesat de pescăruşi. Şi de ce oare sunt atât de obosit, dintr-o dată?! „În paradis pescăruşii n-ar trebui sa se simtă obosiţi sau să doarmă niciodată.”

Dar de unde ştia el toate lucrurile astea? Memoria vieţii lui de pe pământ îl părăsea. Pământul fusese, fără îndoială, locul unde învăţase atâtea lucruri, dar detaliile nu-i mai erau clare - parcă lupta pentru hrană, parcă era Proscris.

Cei câţiva pescăruşi de pe mal îl întâmpinară fără să-i adreseze nici un cuvânt.

Simţea doar că e binevenit şi că aici e acasă. Fusese o zi mare pentru el; nu-şi mai amintea cum începuse.

Executa o întoarcere, pentru a ateriza pe plajă, bătând puţin din aripi, în văzduh, după care coborî lin pe nisip. Ceilalţi pescăruşi aterizară şi ei, dar fără ca vreunul din ei să mişte o pană măcar. Se legănaseră în vânt, cu aripile luminoase desfăcute, apoi îşi schimbară cumva unghiul aripilor, oprindu-le chiar în clipa în care atingeau pământul cu picioarele. Control

admirabil, dar Jonathan era prea obosit ca să mai exerseze. Stând acolo, pe plajă, fără să schimbe un cuvânt a adormit.

În zilele următoare Jonathan a văzut că acolo avea de învăţat la fel de multe lucruri despre zbor ca şi în lumea pe care o lăsase în urmă. Cu o deosebire. Aici pescăruşii gândeau ca şi el. Pentru fiecare dintre ei, cel mai important lucru în viaţă era să năzuiască să atingă desăvârşirea în ceea ce le plăcea mai mult, zborul.

Erau nişte păsări magnifice, toţi până la unul, îşi petreceau fiecare zi exersând, testând metode avansate de aeronautică.

Jonathan uitase de mult lumea din care venise, locul acela unde Stolul lui trăia, străin de bucuria zborului, folosind aripile doar ca mijloc pentru a obţine hrana. Dar din când în când, fie şi numai pentru o clipă gândul îl purta înapoi la ei.

Şi-a amintit de ei într-o dimineaţă când, cu instructorul lui de zbor, se odihnea pe plajă, după o lecţie de tonouri rapide, cu aripile strânse. „Unde sunt ceilalţi, Sullivan?” întrebă el, tăcut, pe deplin familiarizat acum cu telepatia care se stabilea între pescăruşi în loc de tivlit şi cârâit, „De ce nu suntem mai mulţi aici? Acolo de unde am venit, erau...”

„... mii şi mii de pescăruşi. Ştiu.” Sullivan dădu din cap. „Singurul răspuns pe care ţi-l pot da, Jonathan, este că păsări ca tine este una la un milion. Cei mai mulţi dintre noi au atins acest prag foarte greu. Noi am trecut dintr-o lume într-alta şi deşi aceasta nu se deosebea cu nimic de prima, uitam imediat de unde am venit, ne este indiferent încotro mergem. Bănuieşti prin câte vieţi am trecut până să ne dăm seama că viaţa înseamnă mai mult decât hrana, lupta şi puterea în stol? O mie de vieţi Jon, 10 mii! Şi apoi încă o sută de vieţi până am început să ne dăm seama că există perfecţiune, şi încă o altă sută, pâna ne-am dat seama că scopul nostru în viaţă este să atingem acea desăvârşire şi să o dezvăluim celorlalţi. Aceeaşi lege se aplică şi acum: ne alegem lumea următoare, în funcţie de ceea ce învăţăm în această lume. Dacă nu înveţi nimic, lumea următoare este exact ca aceasta cu aceleaşi limite şi cu aceleaşi apăsătoare greutăţi pe care trebuie să le biruim.”.

S-a întors apoi şi şi-a îndreptat faţa spre vânt. „Dar tu, Jon”, spuse el, „ai învăţat atât de mult deodată încât n-ai avut nevoie de o mie de vieţi ca să ajungi aici”.

În clipa următoare erau din nou în văzduh şi exersau. Tonoul

strâns, în formaţie era greu de realizat, pentru că, în timpul rostogolirii, Jonathan trebuia să gândească cu capul în jos, inversând unghiul aripilor, şi anume inversându-l în armonie perfectă cu instructorul său.

„Să încercăm din nou”, repeta mereu Sullivan. „Să încercăm din nou”. Apoi, în sfârşit, „Bine”. Începură să exerseze buclele inverse.

Într-o seară, pescăruşii care nu făceau zboruri de noapte stăteau pe nisip şi meditau. Jonathan îşi luă inima în dinţi şi se apropie de Pescăruşul Staroste care, se spunea, urma să treacă curând hotarele acestei lumi.

„Chiang...” îi spuse el emoţionat.

Bătrânul pescăruş îl privi cu bunătate. „Spune, fiule”. În loc să-l vlăguiască, bătrâneţea îl învânoşase; putea să întreacă în zbor orice pescăruş şi dobândise o măiestrie pe care ceilalţi abia acum începeau să şi-o însuşească.

„Chiang, lumea asta de fapt nu e paradisul, nu-i aşa?”

Bătrânul zâmbi în lumina lunii. „Te desăvârşeşti mereu, Jonathan”, spuse el.

„Bine, dar ce se va întâmpla acum? Unde mergem? Oare paradisul nu există nicăieri?”

„Nu, Jonathan, nu există. Paradisul nu este un loc sau un timp. A fi desăvârşit - iată paradisul”. Tăcu o clipă. „Tu zbori foarte iute, nu-i aşa?

„Îmi...îmi place viteza”, spuse Jonathan surprins, dar mândru că Starostele observase asta.

„Vei începe să atingi paradisul, Jonathan, în clipa în care atingi viteza perfectă. Şi asta nu înseamnă 1000 de mile pe oră, sau un milion, sau viteza luminii. Pentru că orice număr este o limită, iar desăvârşirea nu are limite. Viteza perfectă, fiule, este să fii acolo.”

Fără nici o vorbă, Chiang dispăru şi apăru, într-o sclipire de o secundă, la marginea apei, la 50 de picioare mai departe. Apoi dispăru din nou şi apăru, chiar în aceeaşi fracţiune de secundă, pe umărul lui Jonathan. „E destul de plăcut, nu?”

Jonathan era uluit. Uitase să-l mai întrebe ceva despre paradis. „Cum reuşeşti să faci asta? Ce senzaţie îţi dă? Cât de departe poţi merge?”

„Poţi merge oriunde în timp şi în spaţiu”, spuse Bătrânul. „Eu

am fost oriunde mi-a trecut prin minte, oricând”. Străbătea marea cu privirea. Ciudat. Pescăruşii care dispreţuiesc desăvârşirea de dragul călătoriei nu ajung nicăieri, chiar aşa încet cum zboară ei. Cei care renunţă la călătorie de dragul desăvârşirii ajung peste tot imediat. Nu uita, Jonathan, paradisul nu este un loc sau un timp, pentru că locul şi timpul nu au înţeles. Paradisul este...”

„Ai putea să mă înveţi să zbor aşa?” Pescăruşul Jonathan tremura la gândul că va învinge din nou necunoscutul.

„Dacă vrei, te pot învăţa.”

„Vreau. Când începem?”

„Dacă vrei putem începe chiar acum.”

„Vreau să învăţ să zbor ca tine”, spuse Jonathan, în timp ce ochii îi străluceau ciudat. „Spune-mi ce trebuie să fac.”

Chiang vorbea şi-l urmărea pe tânărul pescăruş cu multă atenţie. „Ca să zbori repede ca gândul, adică oriunde”, spuse el, „trebuie să începi prin a-ţi da seama că ai ajuns acolo...”

După părerea lui Chiang, secretul consta în a-l face pe Jonathan să nu se mai considere ferecat într-un trup limitat, cu o deschidere fixă a aripilor cu o putere de zbor care ar putea fi înregistrată pe o diagramă. Secretul consta în a şti că adevărata ta natură - perfectă ca un număr nescris - trăieşte oriunde simultan, în timp şi spaţiu.

Jonathan exersa cu încrâncenare, zi de zi, din zori până după miezul nopţii. Şi cu tot efortul pe care-l depunea, nu progresa nici cât negru sub unghie.

„Lasă la o parte credinţa!” îi spunea Chiang. „Ca să zbori, n-ai avut nevoie de credinţă. Ai avut nevoie să înţelegi zborul. Acum e la fel. Hai, încearcă din nou...”

Dar într-o zi, în timp ce stătea pe mal, cu ochii închişi, concentrat, Jonathan înţelese într-o clipă, ceea ce-i spusese Chiang. „Da, a avut dreptate! Sunt un pescăruş desăvârşit, fără limite!” Simţi iureşul unei imense bucurii.

„Bravo!” spuse Chiang şi glasul lui răsună de triumf.

Jonathan deschise ochii. Se afla cu bătrânul pe un ţărm. Copacii creşteau până aproape de malul apei, iar deasupra capului străluceau doi sori galbeni îngemănaţi.

„În sfârşit, ai înţeles!” îi spuse Chiang. „Dar ai nevoie de mai mult control...”

Jonathan era uluit. „Unde ne aflăm?”

Cu totul nepăsător la imaginile din jur, Bătrânul trecu peste această întrebare. „Suntem evident, pe o planetă cu un cer verde şi cu două astre în locul soarelui.”

Jonathan scoase un strigăt ascuţit de plăcere, primul strigăt de când părăsise pământul. „AM REUŞIT!”

„Sigur că ai reuşit, Jon”, spuse Chiang. „Întotdeauna reuşeşti, când ştii ce faci. Şi acum să revenim la control...”

Când s-au întors se întunecase. Când ceilalţi pescăruşi se uitau la Jonathan, în ochii lor aurii se citeau veneraţie şi teamă; căci îl văzuseră cum dispăruse din locul în care părea ţintuit.

Nu i-a lăsat să-l felicite prea mult. „De-abia am venit aici! Sunt un începător! Eu am de învăţat de la voi!”

„Mă îndoiesc că aşa stau lucrurile”, spuse Sullivan, care stătea alături. În zece mii de ani nu am văzut un alt pescăruş mai curajos ca tine” Stolul amuţise, iar Jonathan nu-şi găsea locul de stânjenit ce era.

„Dacă vrei, putem începe să învăţăm cum să învingem timpul”, spuse Chiang, „

„până vei ajunge să zbori în trecut şi în viitor. Atunci vei fi în stare să înveţi lucrul cel mai greu şi cel mai plăcut. Vei fi în stare să porneşti în sus şi să cunoşti ce înseamnă bunătatea şi dragostea.”

A trecut o lună, sau ceva ce semăna cu o lună, şi Jonathan a învăţat într-un ritm impresionant. Întotdeauna prindea repede, în experienţa obişnuită, dar acum, când devenise elevul favorit al Starostelui însuşi, înghiţea idei noi ca un computer aerodinamic cu pene.

Dar a venit şi ziua când Chiang dispăru. Vorbise liniştit cu ei, îndemnându-i să nu renunţe la învăţătură, la exerciţiul, la efortul de a înţelege cât mai mult din principiul invizibil, dar perfect al vieţii. Apoi, în timp ce vorbea, penele i se făcură treptat atât de strălucitoare, că nici un pescăruş nu mai putu să-l privească.

„Jonathan”, acestea i-au fost ultimele cuvinte, „nu uita să te desăvârşeşti în iubire.”

Când au putut să vadă din nou, Chiang nu mai era acolo.

Zilele treceau şi Jonathan îşi dădea seama că se gândea tot mai des la locul de unde venise, la Pământ. Dacă pe vremea când trăia acolo ar fi ştiut măcar o fărâmă din câte ştia acum, viaţa ar

fi avut o altă semnificaţie. Stătea pe nisp şi se întreba dacă există vreun pescăruş, acolo, pe Pământ, care încearcă să evadeze din limitele sale, să vadă sensul zborului, dincolo de folosirea acestuia ca un simplu mijloc pentru a ciuguli o fărâmitură dintr-o barcă de pescar. Ba poate că unul dintre ei a şi fost Proscris pentru că a îndrăznit să spună adevărul în faţa întregului Stol. Şi cu cât îşi exersa mai mult bunătatea, cu cât încerca să cunoască natura iubirii, cu atât mai mult dorea să se întoarcă pe Pământ. Pentru că, în ciuda trecutului lui singuratic, Pescăruşul Jonathan Livingston era sortit să fie dascăl. Îşi manifesta iubirea, împărtăşind cunoştinţele lui oricărui pescăruş care dorea să cunoască adevărul.

Sullivan, care era acum în stare să zboare cu viteza gândului şi care-i ajuta pe ceilalţi să-i pătrundă tainele, se îndoia.

„Jon, tu ai fost Proscris odată. De ce crezi că unul dintre cei care te-au proscris atunci te-ar asculta acum? Doar înţelegi adevărul proverbului: Cu cât zbori mai sus, cu atât vezi mai departe. Pescăruşii de la care ai venit stau pe pământ cârâind şi luptându-se între ei. Sunt la o mie de mile de paradis şi tu vrei să le arăţi paradisul de acolo, de jos! Jon, ei nu-şi văd nici măcar vârful aripilor! Stai aici. Ajută-i pe noii veniţi de aici, pe cei care sunt destul de sus ca să priceapă ce ai tu de spus.”

Tăcu o clipă, apoi spuse: „ce s-ar fi întâmplat dacă şi Chiang s-ar fi întors în vechea lui lume? Unde ai fi tu astăzi?”

Ultimul argument fu hotărâtor. Sullivan avea dreptate. Cu cât zbori mai sus, cu atât vezi mai departe.

Jonathan rămase să lucreze cu noii veniţi; toţi erau inteligenţi şi învăţau foarte repede. Dar vechiul sentiment reveni; nu putea să nu-şi spună că, poate şi pe pământ era vreun pescăruş care ar fi în stare să înveţe. Ar fi înaintat cu mult mai repede pe calea desăvârşirii, dacă Chiang ar fi venit la el, în ziua când fusese Proscris.

„Sully, trebuie să mă întorc”, spuse el, într-un târziu. Elevii tăi merg bine te pot ajuta ei înşişi să răzbeşti cu noii veniţi.”

Sullivan suspină, dar nu se împotrivi. „Îţi voi duce lipsa, Jonathan.” - acestea au fost singurele lui cuvinte.

„Ruşine, Sully!” îi spuse Jonathan cu reproş, „nu te mai purta prosteşte! Oare ce exersăm în fiecare zi? Dacă prietenia noastră depinde de spaţiu şi timp, atunci în ziua când vom învinge în

sfârşit spaţiul şi timpul, ne vom fi distrus şi propria noastră frăţie. Dacă învingem spaţiul, rămânem numai Aici. Dacă învingem timpul rămânem numai Acum. Şi între Aici şi Acum, oare nu crezi că ne-am putea vedea din când în când?”

Pescăruşul Sullivan nu se putu împiedică să râdă. „Pasăre nebună, spuse el, cu bunătate. „Dacă va fi cineva în stare să le arate celor de pe Pământ cum să vadă la o înălţime de o mie de mile, acela va fi pescăruşul Jonathan Livingston”. Îşi coborâ privirea. „La revedere, Jon, prietene.”

„La revedere, Sully, ne vom revedea.” Şi zicând acestea, Jonathan văzu, în gând, imaginea unui stol de pescăruşi din alt timp; ştia, în urma unui exerciţiu foarte îndelungat, că el nu era pene şi os, ci ideea desăvârşită a libertăţii şi zborului, neîngrădită de nimic.

Pescăruşul Fletcher Lynd, deşi era încă foarte tânăr, ştia că nici o altă pasăre nu fusese mai brutal şi mai nedrept tratată de Stolul său, ca el.

„Nu-mi pasă ce spun” se gândea el înverşunat, cu ochii tulburaţi, pe când zbura peste stâncile îndepărtate. „Zborul înseamnă mult mai mult decât să dai din aripi de colo colo! Asta poate să facă şi un... ţânţar! Doar un tonou în jurul Bătrânului Pescăruş, în glumă, şi iată-mă Proscris! Oare sunt orbi? Nu-şi dau seama? Nu-şi pot imagina ce extaz este să poţi să zbori cu adevărat?

„Nu-mi pasă ce gândesc. O să le arăt eu ce înseamnă să zbori! O să fiu pur şi simplu un proscris, dacă aşa vor ei! O să le pară rău...”

O voce răsună în văzduh şi, foarte blândă, îl făcu să tresară atât de puternic, încât se clătină, împiedicându-se în văzduh.

„Nu fii prea aspru cu ei, Pescăruş Fletcher. Izgonindu-te, ceilalţi pescăruşi şi-au făcut rău numai lor şi, într-o bună zi, îşi vor da seama de asta. Într-o bună zi, îşi vor da seama de asta. Într-o bună zi, vor vedea şi ei ce vezi tu acum. Iartă-i şi ajută-i să înţeleagă.”

Chiar lângă aripa lui dreaptă zbura cel mai strălucitor pescăruş din lume, plutind cu uşurinţă, fără să-şi mişte vreo pană, şi asta la viteza maximă pe care el, Fletcher o putea atinge.

Pentru o clipă tânăra pasăre fu cuprinsă de panică.

„Ce se întâmplă? Am înnebunit? Am murit? Ce-i asta?”

Joasă şi calmă, vocea îi pătrunse gândul, cerând un răspuns. „Pescăruşul Fletcher Lynd, vrei să zbori?” „DA, VREAU SĂ ZBOR!”

„Pescăruş Fletcher Lynd, doreşti asta atât de mult încât să fii în stare să-ţi ierţi Stolul, să te desăvârşeşti şi, într-o zi, să te întorci din nou la ei ca să-i ajuţi şi pe ei să se desăvârşească?”

Nu încăpea minciună în faţa unei asemenea făpturi magnifice şi măiastre, oricât de mândru şi de jignit s-ar fi simţit pescăruşul Fletcher.

„Doresc”, spuse el.

„Atunci Fletch”, îi spuse făptura strălucitoare, şi vocea era nespus de blândă, „să-ncepem cu Zborul Orizontal…”

PARTEA A TREIA

Jonathan se rotea încet, peste stâncile îndepărtate, urmărindu-l pe Fletcher.

Acest tânăr neinstruit, era un elev aproape perfect. În văzduh, era puternic, uşor, iute, dar cu mult mai important decât acestea, o dorinţă arzătoare îl îndemna să zboare.

Iată-l acum venind, o siluetă cenuşie, neclară, ţâşnind cu forţă dintr-un picaj, trecând ca un fulger pe lângă instructorul său, cu o sută cincizeci de mile pe oră, se angajă brusc într-un alt tonou lent de şaisprezece puncte, numărând cu glas tare, „…opt…nouă…zece…vezi, Jonathan, sunt în pierdere de viteză… unsprezece… vreau să capăt siguranţă în opriri, ca tine… doisprezece… pe dracu, nu merge de loc… treisprezece… ultimele trei puncte… fără… paisprezece… au!”

Pierderea de viteză fu cu atât mai nereuşită cu cât Fletcher era peste măsură de furios la gândul eşecului. Căzu pe spate, se rostogoli, se izbi într-o vrilă inversă şi îşi reveni într-un târziu, gâfâind, la o sută de picioare mai jos de instructorul său.

„Îţi pierzi vremea cu mine, Jonathan! Sunt un prost! Sunt un dobitoc! Încerc şi încerc şi nu iese nimic!”

Pescăruşul Jonathan se uită în jos la el şi dădu din cap. „N-o să-ţi iasă, atâta vreme cât porneşti prea brusc, Fletcher, ai pierdut 40 de mile pe oră la pornire. Trebuie să porneşti mai lin, nu uita!

Coborî şi el la nivelul pescăruşului tânăr. „Hai să încercăm împreună, în formaţie. Şi fii atent la pornire. O pornire uşoară, lină.”

„Fiecare dintre noi este, este în adevăr o idee a Marelui

Pescăruş, o nesfârşită idee de libertate”, le spunea Jonathan seara, pe plajă, „Şi zborul perfect este numai un pas în direcţia exprimării adevăratei noastre naturi. Trebuie să înlăturăm tot ce ne poate limita. De aceea, toate aceste exerciţii de zbor rapid sau lent, acrobaţia aeriană...”

Dar elevii lui doermeau, extenuaţi în urma unei zile de zbor. Le plăcea să exerseze, pentru că iubeau viteza care le dădea senzaţii tari şi le domolea foamea de învăţătură, care creştea cu fiecare lecţie. Dar nici unul dintre ei, nici măcar pescăruşul Fletcher, nu ajunsese să creadă că zborul ideilor putea să fie la fel de real ca şi zborul vântului şi al penelor.

„Întregul vostru trup, de la o aripă la alta”, le spunea altă dată Jonathan, „nu este altceva decât gândul vostru, într-o formă vizibilă. Dacă spargeţi lanţurile în care vă este ferecat trupul...” Dar orice le spunea el, părea doar o plăcută născocire, iar ei aveau nevoie de somn.

De abia peste o lună, Jonathan le-a spus că era timpul să se întoarcă la Stol.

„Nu suntem gata!” spuse Pescăruşul Henry Calvin. „Nu vom fi bineveniţi! Suntem Proscrişi. Doar nu putem să ne impunem cu forţa într-un loc unde nimeni nu ne doreşte!”

„Suntem liberi să mergem unde vrem şi să fim ceea ce suntem”, răspunse Jonathan, ridicându-se de pe nisip şi întorcându-se spre est, către locul unde trăia stolul.

Printre învăţăcei se simţea o oarecare nelinişte, pentru că Legea Stolului spunea că un Proscris n-are voie să se mai întoarcă acasă, şi de zece mii de ani această lege nu fusese nicicând încălcată. Legea spunea - stai; Jonathan spunea - du-te; şi el străbătuse deja o milă din drum. Dacă ei mai zăboveau mult, te pomeneşti că Jonathan va înfrunta de unul singur Stolul duşmănos.

„Dar dacă tot nu mai facem parte din Stol, de ce să respectăm legea?” spuse Fletcher, destul de sfios. „Şi apoi, dacă se iscă vreo luptă, mai bine să fim acolo, cu Jonathan”.

Porniră în zbor dinspre vest, opt pescăruşi, câte patru aşezaţi în romb, aripă lângă aripă. Ajunseră pe plaja unde se ţinea Sfatul Stolului, cu o sută treizecişicinci de mile pe oră, Jonathan în frunte, Fletcher ţinându-se precis în dreapta lui, Henry Calvin jucăuş la stânga. Apoi, întreaga formaţie făcu un tonou spre

dreapta, perfect sincronizaţi... orizontal... invers... un orizontal, cu vântul care-i biciuia pe toţi.

Ţioliturile şi cârâiturile obişnuite ale Stolului fură tăiate brusc, parcă formaţia de pescăruşi ar fi fost un cuţit uriaş, şi 8000 de ochi de pescăruşi îi urmăreau fără să clipească. Unul câte unul, cei 8 pescăruşi se avântară cu putere în sus, într-un luping complet, după care zburară jur împrejur, aterizând încet, în picioare pe nisip. Apoi, ca şi cum asta se întâmpla în fiecare zi, Pescăruşul Jonathan începu să critice zborul.

„În primul rând”, spuse el, zâmbind cam strâmb,”aţi cam întârziat la alcătuirea formaţiei...”

Vorbele lui trecură ca un fulger prin stol. Ăştia erau Proscrişi! Şi s-au întors! Una ca asta... nu s-a mai întâmplat! Prorocirea lui Fletcher în legătură cu o eventuală luptă se topi în confuzia Stolului.

„O.K., ştim cu toţii că sunt Proscrişi”, spuse un pescăruş mai tânăr, dar fir-ar să fie, de unde or fi învăţat să zboare atât de bine?”

Fu nevoie de o oră întreagă până ce porunca Bătrânilor pătrunse în Stol: Ignoraţi-i, pescăruşul care stă de vorbă cu un Proscris va fi el însuşi Proscris. Pescăruşul care acordă atenţie unui Proscris încalcă Legea Stolului.

Din acea clipă pescăruşii le întoarseră spatele. Dar Jonathan nu părea prea impresionat. Îşi ţinu orele de zbor chiar deasupra plajei unde se întrunea Sfatul, şi pentru prima dată, începu să-şi silească elevii să zboare cât puteau mai bine.

„Pescăruş Martin!” striga el în văzduh. „Zici că ştii să zbori încet. Nu ştii nimic, până nu-mi dovedeşti! ZBOARĂ!

Tăcutul Pescăruş Martin William, surprins de ieşirea instructorului se depăşi pe sine, devenind un expert al zborului încet. În briza abia simţită, el îşi îndoi penele şi se ridică, fără să dea din aripi nici măcar o singură dată, de pe plajă până în nori şi înapoi.

Tot aşa Pescăruşul Charles-Roland zbură peste Great Mountain Wind, la 24.000 de picioare, şi coborî albastru de aerul rece şi rar, uluit şi fericit, hotărât să zboare şi mai sus în zilele următoare.

Pescăruşul Fletcher, care îndrăgea acrobaţia aeriană ca nimeni altul, reuşi să facă un tonou lent de 16 puncte, iar a doua zi îşi

doborî propriul record cu o tumbă triplă, cu penele aruncând raze strălucitoare spre plajă de unde era urmărit pe furiş, de mai multe perechi de ochi.

Clipă de clipă, Jonathan se afla alături de fiecare dintre elevii săi, demonstrând, îndemnându-i, dându-le sfaturi. Zbură cu ei prin întuneric, printre nori, prin furtună din pură plăcere în timp ce stolul se înghesuia jalnic pe pământ.

După ce-şi terminau programul de zbor, elevii se odihneau pe nisip şi, cu timpul, începură să dea tot mai mult ascultare celor spuse de Jonathan. Avea el tot felul de idei năstruşnice pe care ei nu le puteau înţelege, dar mai avea şi unele idei bune pe care le înţelegeau cu toţii.

Treptat, treptat, noaptea, în jurul elevilor se forma un alt cerc de pescăruşi curioşi, care-i ascultau ore în şir, pe întuneric, ferindu-se să vadă sau să fie văzuţi unul de celălalt, dispărând înainte de revărsatul zorilor. La o lună după Reîntoarcere, un prim pescăruş din Stol trecu linia şi ceru să ia şi el lecţii de zbor. Spunând acestea, Pescăruşul Terrence Lowell deveni, dintr-o dată o pasăre osândită, un Proscris, dar în acelaşi timp al 8 lea elev al lui Jonathan.

Noaptea următoare, din Stol se desprinse Pescăruşul Kirk Maynard care împleticindu-se pe nisip, târându-şi aripa stângă, se prăbuşi la picioarele lui Jonathan. „Ajută-mă” spuse el încet, cu o voce de muribund. „Mai mult ca orice pe lumea asta vreau să zbor...”

„Hai, atunci”, spuse Jonathan. „Hai să ne ridicăm împreună, să începem”

„Dar nu vezi? Aripa... nu pot să mişc aripa”

„Pescăruş Maynard, ai libertatea să fii tu însuţi, cu adevărat, aici şi acum. Nimic nu-ţi poate sta în cale. Este Legea Marelui Pescăruş, adevărata lege.”

„Vrei să spui că pot să zbor?”

„Îţi spun că eşti liber”

Şi pur şi simplu, Pescăruşul Kirk Maynard îşi desfăcu aripile fără efort, şi se ridică în văzduhul întunecat al nopţii. Strigătul lui puternic, de la 500 picioare înălţime, trezi Stolul: „Pot să zbor! Ascultaţi! POT SĂ ZBOR!”

La răsăritul soarelui, aproape o mie de păsări se adunaseră lângă elevi, privindu-l cu curiozitate pe Maynard. Acum nu se mai

temeau că sunt văzuţi.

Ascultau, încercând să-l înţeleagă pe Pescăruşul Jonathan.

El le vorbea despre lucruri foarte simple: că e drept ca un pescăruş să zboare, că libertatea este chiar natura fiinţei lor, că tot ceea ce se opune acestei libertăţi - ritual, superstiţie sau orice alt fel de obstacol - trebuie înlăturat.

„Înlăturat”, se auzi o voce din mulţime, „chiar dacă este Legea Stolului?”

„Singura lege adevărată este aceea care ne conduce spre libertate” spuse Jonathan. „Alta nu este.”

„Cum îţi închipui că noi o să putem zbura ca tine?” se auzi o altă voce. Tu eşti ales, înzestrat şi divin, eşti deasupra celorlalte păsări.”

„Priviţi-l pe Fletcher! pe Charles-Roland! pe Judy Lee! Sunt oare şi ei aleşi, înzestraţi şi divini? Sunt la fel ca voi, la fel ca mine. Singura deosebire, dar chiar singura, este că ei au început să înţeleagă ceea ce sunt cu adevărat, şi au început să treacă la fapte.”

Elevii lui, cu excepţia lui Fletcher, se foiau încurcaţi. Nu-şi dădeau seama ce fel de drum străbătuseră.

Mulţimea se mărea în fiecare zi; veneau să pună întrebări, să cadă în extaz, să-i batjocorească.

Într-o dimineaţă după lecţia de zbor rapid pentru avansaţi, îi spuse Fletcher lui Jonathan: „În Stol se spune că tu, dacă nu eşti Fiul Marelui Pescăruş, eşti oricum cu o mie de ani înaintea vremii tale”.

Jonathan suspină. Iată la ce duce o înţelegere greşită, se gândi el. Pentru ei, ori eşti diavol, ori Dumnezeu. „Tu ce crezi, Fletch? Suntem oare înaintea vremii noastre?”

Tăcere lungă. „Mă gândesc că zborul, aşa cum îl înţelegem noi, a existat dintotdeauna, şi a aşteptat să fie descoperit de cineva; nu are nici o legătură cu timpul. Putem să spunem că suntem înaintea comportamentului general. Zburăm altfel decât ceilalţi pescăruşi.”

„Cam aşa ceva”, spuse Jonathan terminând cu o planare lină. „În orice caz mult mai bună explicaţie decât aceea cu vremea noastră.”

Întâmplarea avu loc peste o săptămână. Fletcher tocmai demonstra tehnica zborului rapid unui grup de elevi noi. Se

redresase dintr-un picaj de la 700 de picioare înălţime, ţinând ca o dungă cenuşie foarte aproape de plajă, când un pui de pescăruş, la primul lui zbor, plană în calea lui, strigându-şi mama. Având doar o zecime de secundă pentru a-l evita, Pescăruşul Fletcher se izbi, spre stânga, cu o viteză de peste 200 de mile pe oră de o faleză masivă de granit.

Stânca i se păru o uriaşă piatră care ducea spre o altă lume. O explozie de teamă, de durere şi de întuneric, după care se trezi purtat la întâmplare pe un cer foarte ciudat, uitând, amintindu-şi, uitând din nou: era înfricoşat, trist şi, mai ales îi părea rău, nespus de rău.

Auzi o voce, vocea care o auzise şi atunci când l-a întâlnit prima oară pe Jonathan Livingston.

„Fletcher, să nu uităm că noi încercăm să ne depăşim limitele una câte una, cu răbdare. Programul nostru prevede zborul prin stâncă ceva mai târziu, nu acum.”

„Jonathan!”

„Cunoscut şi sub numele de Fiul Marelui Pescăruş”, îi spuse instructorul sec.

„Ce faci aici? Faleza! Cum... eu... murit?”

„Ei, Fletcher, fii serios. Gândeşte-te. Dacă-mi vorbeşti înseamnă că n-ai murit, nu? Ai reuşit să faci altceva: ţi-ai modificat cam brusc nivelul de conştiinţă. Acum, alege. Poţi să rămâi aici, să înveţi acest nivel - care, de altfel, e mult mai înalt decât cel pe care l-ai părăsit - sau te poţi întoarce să lucrezi cu Stolul. Ce-i drept, Bătrânii se aşteptau să se întâmple o catastrofă, dar nu credeam că o să meargă chiar aşa de uşor.”

„Sigur că vreau să mă întorc la Stol. De-abia am început lecţiile cu noul grup de elevi!”

„Foarte bine, Fletcher. Ţine minte ceea ce spuneam, că trupul nostru nu e altceva decât gândirea însăşi!...”

Fletcher dădu din cap, îşi desfăcu aripile şi deschise ochii la poalele stâncii, în mijlocul Stolului care se strânsese acolo.

O larmă de tivilituri şi cârâituri se stârni din mulţime, când făcu prima mişcare.

„Trăieşte! Cel care a murit trăieşte!”

„L-a atins cu vârful aripii! L-a adus la viaţă! Fiul Marelui Pescăruş!”

„Nu! El neagă asta! Este un diavol! UN DIAVOL! A venit să

distrugă stolul!”

În mulţime, erau patru mii de pescăruşi, îngroziţi de ceea ce se întâmplase, iar strigătul DIAVOL! trecu prin ei ca o furtună pe ocean. Cu ochii strălucitori şi cu ciocurile ascuţite se adunară în jurul lui ca să-l ucidă.

„Te-ai simţi mai bine dacă am pleca, Fletcher?” îl întrebă Jonathan.

„Nu, m-aş împotrivi prea mult...”

În aceeaşi clipă, se aflau la o jumătate milă depărtare, iar ciocurile scânteietoare ale pescăruşilor se nimeriră în gol.

„De ce oare”, spuse Jonathan nedumerit, „cel mai greu lucru pe lume este să convingi o pasăre că e liberă şi că, cu puţin efort şi-o poate dovedi sieşi? De ce oare o fi atât de greu?”

Brusca schimbare de scenă îl făcea pe Fletcher să clipească. „Ce-ai mai făcut? Cum ai ajuns aici?”

„Dar tu ai vrut să pleci din mijlocul muţimii, nu?”

„Da! Dar cum ai...?”

„Simplu, Fletcher. Prin exerciţiu.”

Spre dimineaţă Stolul se potolise; nu însă şi Fletcher. „Jonathan”, îţi aminteşti ce mi-ai spus odată demult, că cine îşi iubeşte Stolul îndeajuns se întoarce la el şi-l ajută să se desăvârşească.”

„Da. sigur.”

„Nu înţeleg cum poţi iubi un cârd de păsări care tocmai au încercat să te ucidă.”

„Dar, Fletcher, nu asta iubeşti la ei! Nu iubeşti ura şi răutatea. Trebuie să te străduieşti să vezi adevăratul pescăruş, partea bună din fiecare. Trebuie să-i ajuţi şi pe ei să o vadă în ei înşişi. Asta înţeleg eu prin dragoste. E grozav când înţelegi asta.”

„Îmi aduc aminte, de pildă, de un tânăr pescăruş aprig, pe nume Fletcher Lynd. Tocmai fusese Proscris. Era gata să-şi distrugă întregul Stol, încercând să-şi construiască propriul său iad cumplit pe Stâncile Îndepărtate. Şi iată-l că, astăzi, îşi construieşte propriul paradis şi conduce întregul Stol într-acolo.

Fletcher se întoarse spre instructor cu teama în ochi. „Eu să conduc? Adică cum să conduc eu? Tu eşti dascăl aici. Dar n-ai să pleci!”

„Zău? nu crezi că s-ar putea să mai existe şi alte stoluri şi alţi Fletcher care să aibă mai multă nevoie de un dascăl decât cel de

faţă, care, oricum, e pe drumul cel bun spre lumină?”

„Eu? Jon, eu nu sunt decât un pescăruş obişnuit, iar tu eşti…”

„… unicul Fiu al Marelui Pescăruş, nu?” Jonathan suspină şi se uită în larg. „Nu mai ai nevoie de mine. În fiecare zi trebuie să descoperi câte puţin din adevăratul, nemărginitul Pescăruş Fletcher. El îţi este dascăl. Trebuie să-l înţelegi, trebuie să-i urmezi învăţătura.”

O clipă mai târziu, trupul lui Jonathan se clătină în aer, pâlpâind şi deveni transparent. „Nu le da voie să umble cu zvonuri prosteşti despre mine, să facă din mine un zeu. Ne-am înţeles, Fletch? Sunt numai un pescăruş. Îmi place să zbor, nu zic nu…”

„Sărmane Fletcher, să nu crezi ce-ţi spun ochii. Ei oglindesc numai piedicile. Priveşte cu gândul, descoperă ceea ce ştii deja şi vei vedea cum trebuie să zbori.”

Pâlpâirea încetă. Pescăruşul Jonathan dispăruse în văzduh.

Nu peste mult timp, Fletcher se ridică cu greu spre cer şi dădu de un grup nou de elevi, gata pentru prima lor lecţie.

„Pentru început”, spuse el apăsat, „trebuie să înţelegeţi că un pescăruş este ideea nelimitată a libertăţii, imaginea Marelui Pescăruş, iar întregul vostru trup de la o aripă la alta, nu este decât gândul vostru însuşi.”

Tinerii pescăruşi îl priveau neîncrezători.

Ce să spun, se gândeau, ei, oare asta e o regulă pentru un luping?

Fletcher suspină şi o luă de la capăt. „Bun… Foarte bine”, spuse el aruncându-le o privire critică. „Să începem cu Zborul Orizontal.” Şi zicând aceasta, înţelese dintr-o dată că prietenul său nu făcuse cu nimic mai divin decât el însuşi.

Fără limite, Jonathan? se gândea el. Ei atunci nu va trece multă vreme şi voi apărea ca din senin pe plaja ta ca să-ţi arăt câte ceva din tehnica zborului!

Şi deşi încerca să pară în ochii lor sever, aşa cum s-ar fi cuvenit, Pescăruşul Fletcher îşi văzu dintr-o dată elevii, pentru o clipă numai, aşa cum erau ei de fapt; şi-i plăcu la nebunie ceea ce văzu. Fără limite, Jonathan? îşi spuse în gând şi zâmbi. Pornea pe calea lui spre desăvârşire.